

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/30/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7611216250
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7611216250.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Slobodníka a sudcov JUDr. Táne Veščičikovej a JUDr. Andreja Šalatu, v právnej veci žalobcu: QBE Insurance (Europe) Limited, Plantation Place, fenchurch Street 30, EC 3M 3BD Londýn, Veľká Británia konajúceho prostredníctvom QBE Insurance (Europe) Limited, pobočka poisťovne Štúrova 27, Košice, IČO: XX XXX XXX, proti žalovaným: 1/ Z. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., R. XXX a 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: XX XXX XXX, o zaplatenie 449,72 € s prísl., o odvolaní žalovanej v 2.rade proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 9C/3/2012-82 z 9.10.2013

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozhodol, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 449,72 € s 9,25 % ročným úrokom z omeškania od 6.12.2011 do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 26,50 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a návrh v časti zaplatenia úroku z omeškania od 27.10.2011 do 5.12.2011 zamietol.

Žalobným návrhom podaným na súde dňa 27.10.2011 sa žalobca domáhal od žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatenia istiny vo výške 449,72 € s prísl. a náhrady trov konania. Návrh zdôvodnil tým, že dňa 5.11.2009 došlo k poistnej udalosti - poškodeniu motorového vozidla zn. Hyundai Accent, EVČ F. XXXBX jeho poistenca. Podľa oznámenia poistenca ku škode došlo tak, že žalovaný v 1. rade pri jazde motorovým vozidlom zn. Renault Megane, EVČ F. XXXFN zozadu narazil do motorového vozidla poistenca. Na základe toho žalobca uhradil poistenému z havarijného poistenia poistné plnenie vo výške 449,72 €. Za uvedenú škodu zodpovedá žalovaný v 1. rade, ktorý v čase nehody viedol motorové vozidlo poistené u žalovaného v 2. rade.

Žalovaný v 1. rade nesúhlasil s návrhom z dôvodu, že predmetná škoda mala byť uhradená zo zákonnej poistky motorového vozidla. K dopravnej nehode došlo tak, že tri autá šli bezprostredne za sebou, pričom on riadil posledné motorové vozidlo zn. Renault Megan evidenčné číslo F. XXX O.. Vozovka bola šmykľavá, v ten deň snežilo. Prvé auto v poradí prudko zabrzdilo, stredné vozidlo stihlo pribrzdiť, avšak on zozadu do tohto stredného vozidla narazil. Vozidlo, ktoré v čase nehody riadil mu vlastnícky nepatrilo. Mal ho v užívaní od Š. V.. Majiteľom vozidla v čase nehody bol p. E., od ktorého vozidlo kúpil Š. V., avšak v čase nehody nezaplatil p. E. ešte celú kúpnu cenu, ktorú splácal v splátkach.

Súd zistil, že vlastníkom motorového vozidla zn. Renault Megane v čase dopravnej nehody bol Z. E.C.Š., ktorý dňa 28.8.2009 uzavrel kúpnu zmluvu s výhradou vlastníctva so Š. V.. V čase dopravnej nehody bolo predmetné motorové vozidlo poistené u žalovaného v 2. rade, vozidlo u žalovaného v 2. rade poistil Z. E.Š. ako vlastníkom vozidla a on aj platil poisťné. Vozidlo on odovzdal Š. V., nie žalovanému v 1. rade. O tom, že vozidlo užíva žalovaný v 1. rade sa dozvedel až neskôr, o dopravnej nehode nemal vedomosť, aj z poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXX bolo zistené, že motorové vozidlo zn. Renault Megane EVČ: F. XXXFN bolo v období od 28.8.2009 do 27.8.2010 poistené u žalovaného v 2.rade.

Súd dôvodil (citujúc § 3, § 5 zák. č. 381/2001 Z.z. a § 16, § 17 ods.1 zák. č. 8/2009 Z.z., § 420 O.z.), že dňa 5.11.2009 došlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný v 1. rade ako vodič motorového vozidla zn. Renault Megane a to porušením právnych predpisov pri dodržaní vzdialenosti motorových vozidiel a prispôbení rýchlosti jazdy poveternostným podmienkam a spôsobil tak škodu, za ktorú zodpovedá podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Skutočnosť, že žalovaný v 1. rade spôsobil predmetnú dopravnú nehodu nebola v konaní ani sporná, túto skutočnosť žalovaný v 1. rade nepoprel a jeho zavinenie za dopravnú nehodu bolo potvrdené aj výsluchom poškodeného.

V konaní bolo tiež preukázané, že v čase dopravnej nehody na vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda bolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a to u žalovaného v 2. rade, čo bolo preukázané aj predložením poisťnej zmluvy vypočutým svedkom Z. E.Š.. To, že vozidlo v čase nehody u žalovaného v 2. rade nebolo poistené zo strany žalovaného v 1. rade nemá vplyv na rozhodnutie vo veci. Zákon č. 381/2001 Z.z. síce výslovne nevymedzuje okruh osôb, ktoré treba považovať za poistené, avšak z ustanovenia § 4 ods. 1 uvedeného zákona je zrejmé, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každú osobu za predpokladu, že je daná jej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal súd za to, že u oboch žalovaných účastníkov je daná vecná pasívna legitímácia pre toto konanie a z dokazovania je zrejmé, že poisťná udalosť bola riešená v rámci havarijného poistenia, pričom žalobca po vyčíslení škody vyplatil poistenému - poškodenému sumu 449,72 €. Je teda zrejmé, že poškodený si škodu, ktorá mu bola spôsobená dopravnou nehodou neuplatnil priamo u škodcu resp. prevádzkovateľa motorového vozidla, ale u poisťovateľa zo svojej havarijnej poisťky. V danom prípade teda nejde o nárok na náhradu škody, ale nárok na náhradu za poskytnuté plnenie toho, kto plnil poškodenému. poukazujúc na ustanovenie § 813 Občianskeho zákonníka. Výška žalobcom poskytnutého plnenia v konaní namietaná nebola (vozidlo bolo poistené aj u žalovanej v 2.rade).

O trovách konania súd rozhodol podľa citovaného ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. Ich náhradu priznal žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, trovy boli žalobcovi priznané vo výške 26,50 € a pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku z návrhu.

Proti rozsudku podala odvolanie žalovaná v 2.rade, ktorá navrhla, aby rozsudok súdu prvého stupňa bol zmenený tak, že žalobu zamietne, odvolací súd v celom rozsahu, prípadne rozsudok zruší a vec vráti súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a prizná žalovanej v 2.rade náhradu trov konania.

V odvolaní namietala odvolateľka, že s poukazom na § 430 Obč.zák. je zodpovednosť prevádzateľa vylúčená a vychádzajú z výpovede majiteľa motorového vozidla p. E., ktorý toto proklamoval, z tejto vyplýva, že p. Š. použil motorové vozidlo bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa. Majú za to, že za škodu zodpovedá výlučne žalovaný v 1.rade sám. Nárok uplatňoval havarijný poisťovateľ po zavinení dopravnej nehody žalovaným v 1.rade poškodeného a on poškodený si škodu, ktorá mu bola spôsobená dopravnou nehodou neuplatnil u škodcu, ale u poisťovateľa zo svojho havarijného poisťovateľa (správne poistenia)mal teda za to, že v danom prípade nejde o nárok na náhradu škody, ale o nárok na náhradu za poskytnuté plnenie, kto plnil poškodenému podľa § 813 O.z. Rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je tu teda daný dôvod na odvolanie podľa § 205 ods.2 písm.a/, f/ O.s.p. Súd použil síce právny predpis, ktorý mal použiť, ale ho nesprávne vyložil. Z ust. § 813 zák. č. 40/1964 Zb. vyplýva, že ak prešlo na poisťateľa právo podľa ods.1 proti fyzickej osobe, platí pri jeho uplatňovaní primerane ust. § 450 O.z. Na poisťateľa neprechádzajú nároky poisteného proti osobám, ktoré s ním v spoločnej domácnosti ... atď. V súlade s uvedeným podľa tohto právneho predpisu ide o prechod práva poisteného na náhradu škody voči škodcovi na poisťateľa a podľa tohto ustanovenia má navrhovateľ právo ako havarijný poisťovateľ domáhať sa náhrady škody namiesto poškodeného. Aj

rozsudok Najvyššieho súdu SR 1 Obdo V 24/2009 vychádzal z tohto stanoviska (argumentuje sa v tomto rozhodnutí aj premlčacou dobou). Súd sa ďalej nezaoberal ust. § 430 O.z., lebo v prípade uplatnenia nároku podľa § 813 O.z. ide o nárok na náhradu škody, a teda súd sa mal zaoberať aj ust. § 430 O.z., výpoveď svedka Z. E., majiteľa motorového vozidla zn. Renault Megane bola dôležitá, on aj uviedol, že p. Š. motorové vozidlo nikdy nedal, dával ho výlučne p. V., ktorý ho potom vymenil s autom p. Š., o čom sa dozvedel až neskôr.

Vo vyjadrení k odvolaniu navrhol žalobca potvrdiť rozsudok ako vecne správny, nežiadal trovy konania. S poukazom na § 430 O.z. ako aj § 2 písm.f/ zákona o poistení, poistený je ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti. So zreteľom na § 4 ods.1 zákona, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

Odvolanie hodnotí ako neopodstatnené, lebo z výpovede p. E. nijako nevyplýva, aby žalovaný v 1.rade p. Š. použil motorové vozidlo bez jeho vedomia alebo proti vôli prevádzateľa. Prevádzateľ motorového vozidla bol p. V., ktorý s p. E. uzatvoril kúpnu zmluvu na predmetné vozidlo a ktorý prenechal toto vozidlo na užívanie p. Š.. So zreteľom na § 2 písm.j/ zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, prevádzkovateľom motorového vozidla je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorovým vozidlom, pri výklade k ust. § 427 O.z. o zodpovednosti prevádzateľa za škodu, prevádzateľom sa stane aj fyzická osoba, ktorá vozidlo kúpila, aj keď ho vlastník predal s výhradou vlastníctva (§ 601 O.z.) až do úplného zaplatenia kúpnej ceny bez ohľadu na to, či dôjde k prevodu vozidla v príslušnej evidencii. V danej veci je to p. V., ktorý sa stal uzatvorením kúpnej zmluvy s p. E. prevádzateľom motorového vozidla a ako vyplynulo z dokazovania p. Š. užíval motorové vozidlo poistené u žalovaného v 2.rade s jeho vedomím. Ust. § 430 O.z. nerieši, či bol dopravný prostriedok použitý bez vedomia vlastníka, ale či bol dopravný prostriedok použitý bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa, a je potom úplne irelevantná výpoveď svedka E., ktorý síce mohol byť ešte v deň dopravnej nehody vlastníkom vozidla, avšak už nebol jeho prevádzateľom.

Odvolací súd postupom podľa § 156 ods.3 O.s.p., keď verejne vyhlásil rozsudok bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa a zistil, že rozsudok je vecne správny a treba ho potvrdiť podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p., súd úplne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave a odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje, pretože dôvody napadnutého rozsudku sú správne a ani skutočnosti uvedené v odvolaní na tom nič nemenia.

Vzhľadom na ust. § 213 ods.1, 3, 4 O.s.p., odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ust. v ods. 2 a 7, ale v riešenej veci odvolací súd sa ani nedoplnil dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov, pretože odvolateľ, t.j. žalovaný v 2.rade ani tieto nenavrhol a ani nenaznačil.

Z ust. § 153 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Zákonná úprava obsiahnutá v ust. § 120 O.s.p. rešpektuje zásadné rozdiely medzi sporovým a nesporovým konaním. Zároveň akceptuje tú skutočnosť, že vzhľadom k povahe oboch týchto konaní dokazovanie v sporovom konaní je založené na iných základoch, ako dokazovanie v konaní nesporovom. Sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, ktorá je tradične historicky chápaná tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou účastníkov konania. To znamená, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov zaťažuje zásadne účastníkov a ukladá im povinnosť označiť dôkazy k preukázaniu ich tvrdení. Účastník má preto povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkaznú. Táto skutočnosť ale neznamená, že zákonná úprava sa zrieka zásady materiálnej pravdy. Táto zásada, ako protipól zásady formálnej pravdy, je naďalej súčasťou nášho civilného procesu a je vyjadrená v ust. § 153 ods. 1 O.s.p.

Zákon v ust. § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. vychádza z toho, že súd nie je pri vykonávaní dôkazov odkázaný len na formálny návrh účastníka na vykonanie dôkazu, ale pripúšťa možnosť vykonať aj iné, účastníkmi konania nenavrhované dôkazy. Ich vykonanie však podmieňuje ich výnimočnosťou, ako aj ich nevyhnutnosťou pre rozhodnutie vo veci. Ide teda o také dôkazy, ktoré vyplývajú z doterajšieho priebehu konania bez toho, aby zákon ukladal súdu povinnosť takéto dôkazy vyhľadávať. Pritom právo súdu vykonať aj účastníkmi konania neoznačené a nenavrnuté dôkazy zostáva len v polohe možnosti a nie povinnosti. Je preto na súde, aby v každom konkrétnom prípade posúdil, či výnimočne vykoná aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z uvedeného teda vyplýva, že ak dôkaz potrebný a nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci vyjde v priebehu konania najavo (súd má o ňom vedomosť), bez ohľadu na návrhy účastníkov konania môže a zároveň aj musí súd výnimočne takýto dôkaz vykonať. Súd po takýchto dôkazoch nepátra, pretože je vecou účastníkov konania, aby ich vykonanie navrhli a aby sa starali o svoje práva.

Ohľadne obsahu odvolania treba dať za pravdu vyjadreniu žalobcu, keďže zákon v § 2 písm.j/ zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepojednáva o ničom inom, ale len o tom, že prevádzkovateľom motorového vozidla je fyzická alebo právnická osoba, ktorá môže fakticky disponovať s motorovým vozidlom. V danej veci p. V. sa stal uzatvorením kúpnej zmluvy (síce s výhradou vlastníctva) s p. E. následne prevádzkovateľom motorového vozidla, ale ako vyplývalo z dokazovania Š. užíval motorové vozidlo poistené u žalovaného v 2.rade len s jeho vedomím (nebolo sporné, že žalobca plnil z titulu uzavretého havarijného poistenia).

Ust. § 427 O.z. o zodpovednosti prevádzateľa za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov taktiež výslovne stanoví, že prevádzkovateľom sa stane aj fyzická osoba, ktorá vozidlo kúpila, aj keď ho vlastník predal s nejakou výhradou (teda s výhradou vlastníctva podľa § 601 O.z.), toto prevádzkovanie trvá až do úplného zaplatenia kúpnej ceny bez ohľadu na to, či potom došlo k prevodu vozidla v príslušnej evidencii, lebo prevod vozidla má len evidenčný charakter (rozhodnutie najvyššieho súdu R 27/1977).

Ust. § 430 O.z. podľa ustálenej súdnej praxe neriešilo vôbec a ani v súčasnosti nerieši, či bol dopravný prostriedok použitý bez vedomia vlastníka.

Žalovaný v 2.rade síce konštruje odvolacie dôvody, ale tieto sú neopodstatnené. Ust. § 430 O.z. nemohlo ani riešiť to, či bol dopravný prostriedok bez vedomia vlastníka alebo či dopravný prostriedok sa používal bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa, lebo z dokazovania ani vôbec nevyplýva, že Š. užíval motorové vozidlo, ktoré by nebolo poistené, alebo nebolo poistené u žalovaného v 2.rade. Napokon svedok E. bol ešte v deň dopravnej nehody vlastníkom vozidla, ale stratil už svoje prevádzkovanie, teda už nebol jeho prevádzkovateľom. Aj z ust. § 2 písm.f/ zák. č. 381/2001 Z.z. nesporne vyplýva, že poisteným je ten, či už fyzická alebo právnická osoba, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti a v súlade s § 4 ods.1 cit. zák. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je zaznamenané v poisťnej zmluve.

Odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny aj vo výroku o trovách konania podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p.

Odvolací súd trovy odvolacieho konania nemohol priznať neúspešnej žalovanej v 2.rade a úspešný žalobca si ich neuplatnil (§ 224 ods.1, § 142 ods.1 O.s.p.).

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.